

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iudicii vniuersitatis Et Cleri Coloniensis, aduersus
calumnias Philippi Melanthonis, Martini Bucerii,
Oldendorpij, & eorum asseclarum, defensio**

Billick, Eberhard

Parisiis, 1545

Non obscurari mediatoris officium sanctorum inuocatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29474

enim gratia curationum singulare quoddam Dei donum, quo nō omnes, sed quos voluerit, facit Deus illustres. Hinc Apostolus 1. Corinth. 12. Nunquid omnes gratiam habet curationū? Quis autem concludat Dei potestatem submersura, ut nequeat gratiam hanc quam viventibus in impertit, concedere etiam defunctis ac secum regnantibus? Proinde appellationibus istis, nihil Deo volebant derogatum, in cuius solius potestate sciebant utique nostram defensionem custodiamque sitam. sicut & intercessionem, ac mediacionē Christo imprimis competere: sanctis verò longē infra Christum, & aliter multo. Dei enim est dare, sanctorum impetrare. Christi est expiare & sanctificare, quod sancti non possunt, possunt autem oratione intercedere, ac proinde quicquid sancti haberēt totum deberi Deo. Quis autem quid hīc Deo derogetur? Porro vbi in homine Christiano semel hęc fides firmiter & cum iudicio recto fuerit constituta, manet in habitu quodam perpetua, ut nō se quod in huiuscemodi appellationibus quisquā vereatur offensionem Dei, aut putet necessariū esse, quoties sanctos honoramus, discriminationem hanc singulari cogitatione repetere, aut disertis verbis quid cui tribuatur explicare. Neque enim sophisticatur Deus, ut captiosos laqueos hinc nobis construat: nec est in votis nostris (calumnientur ea licet haeretici) perfidia, quæ simpliciter & pro deuotionis nostræ fide accipiuntur. Intentionem enim & perpetuam illam nostram de Deo & sanctis fidem, scrutator ille cordium Deus, & nouit & discernit.

Non obscurari mediatoris officium sanctorum inuocatione.

Duersarij solent nobis obiicere eos, qui appellant

A sanctos, patronos & mediatores, committere planē idololatriam, quod diuinam potentiā tribuāt creaturis, & propriū Dei honorē mortuis cōferant, trāsferantque omnia diuina in humana, & humana in diuina. Scilicet, arbitrantur aduersarij catholicos tā nullius esse sensus, ut nesciāt quid distet creator à creatura, aut dominus à seruo: se verò putāt solos hoc discernere, & præterea neminē. Catholicos cōfundere inuocatiōes, religiones miscere, propriū mediatoris officiū obscurare. Proinde oēs tanq̄ cecos, surdos, insensatos, & planē lūgos atq; idololatras miserātur.

V ij Verūm

Verum quid sibi arrogat homines temerarij? An putat catholicos omnes sensu & ratione carere? Quasi de excello quodam folio iudicant pronunciantque in oēs, cū nihil minus norint quàm de aliorum sensu discernere: quibus ego respōdeo, neminē Christianorū, nisi mēte captū, tam rūdē, tamq; indocilē esse, vt ignoret quantū distet à sanctis suis Deus, qui putet patrociniū sanctorū æquādum Dei patrociniō, aut sanctū aliquē Christo redēptori nostro esse parem. Sunt enim omnes Christiani Theodidacti. Atque vt ab exēplo vnus de reliquis qui in ecclesia catholica instituti & educati sunt, sumatur iudiciū. Ego à puero quando cœpi primū res intelligere & discernere, ac cognitionē dei habere, discreui vtique quantū illi ætatulæ sufficiebat, deū à sanctis, imagines à rebus. B. virginem Mariam aiebā esse in cælo, hīc autē imaginē. Accedente deinde ætate, accessit & maior cognitio, incipiebam latū facere discrimen inter Deū & sanctos, q̄ Deus posset omnia, sancti verò hoc tantū quod à Deo haberent. Sāctos inuocabā, non vt remitterēt mihi peccata, sed vt orarēt pro me. Angelorū poscebā custodia, non aduersus deū, sed aduersus diabolū & pericula. Et vt in sūma dicā: Angelos & sanctos ex Deo pēdere cōiebā, vt in quē possent quicquid possent, & à quo acciperēt quicquid beneficiorum trāsiret per eos ad homines. Quod fuit in hac fide periculum? & quis catholicorum non ita instituitur? quis tam stupidus est, vt crediderit vnquā imagines viuere, aut sanctos esse deos? Hanc fidem puellus didici in Ecclesia, quam à maioribus acceptam, vsque in hāc ætatem seruauī inueniōque ipsam verbo Dei per omnia consensu neam, à sanctis patribus traditam & defensam, & in tota Ecclesia catholica omnibus seculis probatam & receptam, neminem verò nisi fortē hæreticos ab Ecclesia & patribus dānatores, contradixisse. Legi quoque (vt sumus plerique curiosi) aduersariorum scripta, nec visa fuit adhuc in eis aliqua ratio digna, propter quam à fide illa discedendum mihi videretur, quin magis inflāmur & acuitur in me. Sed vera, cum videā aduersarios sophistica, imposturis, abulteratione verbi Dei & patrum, fraude & artibus agere sua, vt taceam de inconstantia dogmatum & dissidiis, quibus inter se cōflīctantur: cum sit & fuerit inter catholicos perpetua

perpetua & constantia dogmatum, & concordia. Iam qua conscientia, quo animo poterò dubitare de fide tot mihi modis probata? Proinde certissima constantissimaque fide credo & asseuero eam fidem quam habet de sanctis Ecclesia, si non ubique extaret, si vspiam non esset, erigi tamen illic debere & introduci. Ita luculèter spiritus sanctus perhibet eidem in scripturis & sanctis patribus testimonium, tantum abest, vt putem in quæstionem aut dubitationem vocandam.

Nec verò metuo mihi ne ratione probabili, aut verbo Dei ista Ecclesie fides per aduersarios abrogetur: quod enim calumniatur, honorem diuinum tribui creaturis, & esse cognominaciones istas patronorum, & aduocatorum periculosas, falsum est: quin magis laudatur Deus, qui pro eximia bonitate sua hominibus indignis, per intercessionem sanctorum suorum, tam promptè opitulatur, ac potentiam suam per sanctos exercet. Quod verò metuunt isthinc homines mali periculū? An hoc ne credatur creaturæ creatores? Deponat si sapiūt has curas. Hoc enim neque fecit in ecclesia quispiam institutus, neque facturus est vnquam. Ego meam fidem exposui, quod mihi accidit, arbitror probatis omnibus, hoc est, iis qui modò constantes in fide perseverant, commune. Oportet enim hæreses esse vt qui probati sunt manifesti fiant in nobis, per hoc quod tempore tentationis nõ recedunt, nec vacillant. Vt libet sciscitentur & interrogent aduersarij vnumquemlibet secundum catholicam fidem institutum, senes, iuuenes, mares, fœminas, pauperes, diuites, an quisquam secus aliquando crediderit? Triumphum de nobis canite aduersarij, si inter ecclesie alumnos, discipulos, ecclesiasticæque doctrinæ auscultatores, offenderitis, qui crediderint vnquam quod vos omnibus affingitis. Te ipsum hæretice appello, qui nunc ecclesie fidem arrodis & conuellis, fatere vel semel tandem quod verum est, fuisse vnquam, cum adhuc in Ecclesia nobiscum esses, in ea quâ omnibus nobis affingis opinione? Nõ arbitror hoc te verè dicturum. Idcirco si qui forsitan fateantur, hac in re se errauisse, lapides, ligna, aurum, pro viuis rebus coluisse, sanctos Deo, & creaturam æquasse creatori, hos dicam aut fuisse mente captos, aut nobiscum neque versatos, neque

V iij institutos

*Cur suã
ipsoꝝ me
tem affin
gũt hære
tici catho
licis ido
latriã.*

institutos, vt nescierint quid doceat ecclesia Dei. Tales vt ab idololatria reuocetis licebit, tales instruite & docete. Cur populum institutum bene, qui credit & sentit de Deo & sanctis, sicut oportet sentire, fatigatis vestris clamoribus, perturbatis & corruptis? Illic vbi causa poscit, conuenit zelare pro Deo, non autem tumultuari, & turbas citare, vbi pacata & tranquilla sunt omnia. Magna verba crepant, quando detonant in nos idololatria, idololatria, sed fulgura sunt è pelui, & nugæ bullatæ. Quid autè dico nugæ? sunt intolerandæ iniuriæ. Sunt blasphemiae à diabolo subornatæ: non enim colimus idola. Idola sunt demoniorum, sicut scriptum est: Omnes dij gentium dæmonia, sed Deum illum qui fecit cælum & terram: post quem sanctos & electos eius dæmoniorum expulsores, & idolorum demolitores, debitis honoribus perfequimur propter eundem illum Deum, qui non cessat per illos sua nobis beneficia conferre, semper creatorem à creaturis fideliter distinguentes, magnòque discrimine, Deum præ sanctis agnoscentes.

Odit diabolus hanc nostram pietatem, dolet se profligatum olim à sanctis, ideireo ministros suos subornat, qui se de sanctis vlciscantur, idque sub eodem pietatis nomine, quo est ipse expulsus & profligatus. Quæ in re vide astutum & prodigiosum diaboli consiliu. Decipiebat olim homines miseros vanis illusionibus, patrocinari credebatur eis quos opprimebat: quos perdebat sanare & iuuare putabatur, quas ipse fraudes sancti viri detexerunt, & per gratiam Dei quæ in ipsis erat, hominibus patrocinati sunt, opemque aduersus diaboli præstigias tulerunt, idola destruxerunt, populùmque palabundū reduxerunt ad verum saluatorem, Christū dominum. Itaque quod olim falso dicebatur dæmones patroni & auxiliares hominum, hoc sancti verè præstiterunt, qui nos suis orationibus adiuuare non desistunt, vt ex merito appellentur patroni & opitulatores, quæ admodū & propter veritatis doctrinā magistri & doctores verè vocantur. Inuidiosum hoc, & odiosum diabolo: quamobrem cum lædere sanctos non possit, non potest tamen quiescere. Meminit se cum patronus & opitulator vocaretur, deturbatum regno, quod hæ appellationes ad Deum pertinerent.

pertineret. Meminit sanctos studio pietatis in Christu contra se praualluisse, & nunc ab eisdem cognominationibus illis falsis se exutum. Fingit ergo & ipse pietatis studium in eundem Christu, vt iisdem quibus ipse expugnatus est machinis, sanctos impugnet. Et primum filijs diffidentiae, in quibus potens est, inquit appellationum istarum dolorem quendam & inuidiam, deinde suggerit Christu solum esse aduocatum, mediatorem & patronum hominum: vt videantur pro Christo, pro veritate & pietate pugnare, cum interim Christum ipsum in suis membris impugnent, atque hoc falso pietatis zelo personatos concitatis in sanctos. An no est hic speciosus pietatis pretextus? Sic nouit ille suos transfigurare in angelos lucis. Sic solet impij interdum pro Deo superstitiose zelare, cum vim pietatis nullam habeant. Quod in Ioram illo rege Israe aparet, ad quem cum dedisset rex Syrorum literas & munerera, supplicans pro curatione Naamae principis militiae, leprosi, scidit ille vestimenta sua, & ait: Nunquid Deus ego sum, vt occidere possim & viuificare? quia iste misit ad me vt curem hominem a lepra sua. Certum impius erat Ioram, natus ex impiissima Iezabel: qui simulato dolore pro iniuria Dei, scidit vestimenta sua: cum postulatio regis Syrorum candidum intellecta, nihil iniuriarum in Deum contineret. Non enim volebat Syrus vt diuinam sibi potestatem Ioram usurparet, quod vel ex Naaman verbis fit manifestum. Quando enim ab Helisaeo iussus erat se lauare in Iordane, ait: Putabam quod egrederetur ad me, & stans inuocaret nomen domini Dei sui, &c. Quae hic committitur in Deum iniuria? Quid hic quod fas non erat, tribuitur homini? Verum tam zelosi, tamque solliciti sunt pro Deo impij, vt credant potestatem dei collapsuram, nisi ipsi succurrant: videlicet sint custodes Dei, & nihil non habent suspectum. At non ita Helisaeus, quem adeo non offendit postulatio illa, vt ad Ioram miserit, qui diceret, quare scidisti vestimenta tua? An non est Deus aut propheta in Israe, qui possit lepra curare? Veniat ad me, & sciat prophetam esse in Israe. Candidus accepit candidum, sanctus sanctum: quod malus male, impius impie acceperat. Sic & Caiphas scidit vestimenta sua dicens, Blasphemauit, cum non posset vocem veritatis ferre.

Diabolus sub specie pietatis impietate machinatur.

2. Cor. 11.

4. Reg. 5.

Mat. 26.

V iij Ad

Act. 3.

Adeundem omnino modum rumpuntur hæretici, & claudunt, Idololatria, quando sanctos vocamus mediatores, patronos & aduocatos, quia veritatem audire nolunt. In Actis apostol. ait Petrus ad claudū illum, qui iacebat ante portam templi, quæ appellabatur speciosa, mendicans ab introeuntibus eleemolynam, Argentum & aurum non est mihi, quod autem habeo, hoc tibi do. Quæro quid hinc sentiant de Petro aduersarij. Dicit Petrus, Quod autem habeo, hoc tibi do. Vbi duo sibi vendicat, nimirum habere potentiam, & dare sanitatem, cum sit vtrunque diuinum. Quid enim habet Petrus quod non accepit? Quid igitur gloriatur quasi non accepit? Hic respõdebit nobis Petrus pro omnibus sanctis, Non gloriamur quasi non accepimus, sed quia accepimus, ideo habemus: quia vero habemus, ideo conferimus & damus. Ergo gloriatio nostra in deo est, per quem sumus id quod sumus, per quem & possumus quodcumque possumus. Ergo concurrente populo, Quid admiramini, ait Petrus, aut quid nos intuemini, quasi nostra virtute fecerimus hunc ambulare? Qui antea dixerat, Quod autem habeo, hoc tibi do, modò negat sua virtute hominem sanatum. Ita & nos de sanctis dicimus, patrocinaur nobis, dant quod habent. Quod à Deo acceperunt, hoc dant, & succurrunt, non sua virtute, sed eius vnde habent: medentur, sed virtute Christi, qui dedit gratiã curationum. Si inculpara est vox Petri, quare nos reprehendimur ab aduersariis? quid nos sanctis tribuimus quod sibi Petrus non vendicauit? Propterea sancti patres religiose docti, & doctè religiosi, nulla superstitione, nulloque errore, sed ea fide quam suprã exposuimus, dixerunt sanctos facere, cõcedere, dare, largiri beneficia, petitiones, miracula, quæ suis modò precibus nobis obtinuerunt, aut virtute à Deo accepta, contulerunt. Hinc sunt illæ quæ recensuimus appellationes, quod vocantur patroni, defensores, custodes, rectores medici, opitulatores, &c.

Restat ne videamur tot rationes frustra congesisse, vt patrum quorum sæpe meminimus, testimonia quoque proferamus, quo videat Lector cognominationes istar, non esse nouitias, sed & in prima illa Ecclesia, & vbique locorum maximè vñtatas. Basilius ille magnus quem p-

tres non sunt veriti appellare lucem mundi, in oratione quadam de sanctis quadraginta martyribus ita ait: Hi sunt qui nostram administrant regionem, & velut turres quadam coherentes, securitatem ab hostium incurfu exhibent: & paulo post exclamat: O chorus sanctus, o sacer ordo, o constipatum & infractum agmen, o communes generis humani custodes, boni curarum socij, orationis cooperatores, legati potentissimi, stellæ terrarum orbis. Tanta sunt in vno Basilio testimonia. Quantis encomiis Chrysostomus ille sanctos prosequatur passim in libris suis, omnibus opinor notum esse: nam & inter alia ait, sanctos esse Ecclesiarum columnas & thesaurum.

Ambrosio

Ambrosius in natali sanctorum martyrum Octauij, Aduenticij & Solutoris, ait: Cuncti martyres deuotissime colendi sunt, sed specialiter ij venerandi sunt à nobis, quorum reliquias possidemus. Illi enim, nos orationibus adiuuant, Isti etiam passione. Cum his nobis familiaritas est, semper enim nobiscum sunt, nobiscum morantur, hoc est, & in corpore nos viuentes custodiunt, & de corpore recedentes excipiunt. Hic, ne peccatorum nos labes assumat, ibi ne inferni horror inuadat. Et subdit: Ideo fratres veneremur eos in seculo, quos defensores habere possumus in futuro. Cui non dissimile est, quod pronunciauit ad populum in inuentione Beatorum martyrum, Geruasij & Prothasij, cuius epilogum scripsit ad Marcellinam sororem in hæc verba: Cognoscant omnes quales ego propugnatores requiram, qui propugnare possint, impugnare non soleant, hos ego acquisui tibi gens sancta, qui profint omnibus, nemini noceant. Tales ego ambio defensores, tales milites habeo, quorum quo maiora, eò tutiora patrocinia sunt. Et post aliqua: Euasimus fratres non mediocrem pudoris farcinam, patronos habebamus & nesciebamus. Audet insuper vir ille in alio sermone affirmare, eos non credere Christo, qui non credunt à martyribus posse aliquos visitari: cuius hanc addit rationem, quod dixerit Christus, Et maiora facietis.

Ioh. 14.

Prudentius sæpe patronos appellat, vt in hymno sanctorum Hemyterij & Chelidonij. In hymno item D Laurentij. Item de sanctis Fructuoso, Augurio & Eulogio,

prud. no

gio, & multis aliis in locis.

*Iohan. da
masceus* Syrorum quoque decus Iohannes Damascenus, non dubitat de sanctis ita definire: Eos qui in spe resurrectionis, & fide quæ est in Domino, obdormierunt mortuos nequaquam appellandos. Mortuum enim corpus (inquit) miracula quomodo potest operari? Quomodo igitur per eos dæmones abiguntur? infirmi curantur? cæci vident? leprosi mundantur? tentationes & tristitiæ solvuntur? Omne donum bonum à patre luminum, per eos, iis qui in hæsitabili fide petunt, descendit. Quantum sanè laborares, vt inuenires adiutorem qui ad mortalem regem te adduceret, & pro te ad ipsum sermones faceret? Adiutores ergo totius generis, Deo pro nobis supplicationes porrigentes, honorandi sunt, &c.

*Augusti-
nus.* Notior est Augustinus quàm vt opus sit recitare, quanta ille sanctorum miracula describat. Non audet tamen definire, vtrum sola oratione impetrent nobis beneficia quæ accipimus, an cooperentur Deo, & sint omnibus iis præsentibus à quibus inuocantur. Vtrunque enim fieri posse non negat. Sed & patronos appellat sanctos in libro de cura pro mortuis agenda, & in aliis plerisque locis.

Seuerus. Sulpitius Seuerus in obitu B. Martini, Patronū (inquit) præmissi, sed solatium vitæ præsentis amissi. Tot calculis, non vulgariis aut nouitiis, sed præcipuorum veteris Ecclesiæ doctorum, conuincitur aduersariorum impietas, qui non auferunt modo à sanctis, verumetiam damnant, haud secus atque idololatriam, appellationes, quas illis semper detulit Ecclesia, quas doctores illi, per quos fidei veritas semper defensa est, eis tam magnificè asseribunt, quas denique, & Deus ipse gloriosa miraculorum operatione, multis modis fecit eis ratas. Et videntur aduersarij planè, aut non capere virtutem Dei, potentis dona sua communicare aliis, aut si capiunt, expuunt vtiq; in cælum: qui gloriam illam Dei quæ in sanctis illustris apparet obscurare, ac pro vitibus contaminare satagunt. Ad hæc & sacrilegium committunt, quippè qui sanctis honorem detrahunt, quo eos dignatus est Deus.

De